

Seat No.

Rayat Shikshan Sanstha's
Chhatrapati Shivaji College, Satara (Autonomous)
B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: October/November-2022
Sanskrit (Optional) Paper-V
SANO5: Literary Criticism

Day and Date: Wednesday, 07/12/2022

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 कोणत्या अलंकारात अर्थाचे प्राबल्य असते?
अ) शब्दालंकार ब) अर्थालंकार क) उपमा ड) अनुप्रास
- 2 काव्यप्रकाश हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?
अ) मम्मट ब) कैयट क) जयंत भट्ट ड) कालिदास
- 3 चित्रम् हा कोणता अलंकार आहे?
अ) शब्दालंकार ब) अर्थालंकार क) श्लेष अलंकार ड) उत्तम अलंकार
- 4 काव्याचे तीन प्रकार कोणी सांगितले आहेत?
अ) कालिदास ब) बाणभट्ट क) मम्मट ड) उव्वट
- 5 काव्यप्रकाशाच्या कितव्या उल्लासात अर्थालंकारांची चर्चा आली आहे?
अ) पहिल्या ब) दहाव्या क) दुसऱ्या ड) तिसऱ्या
- 6 ध्वनि संप्रदायाचे प्रवर्तक कोण आहेत?
अ) वामन ब) भामह क) भरत ड) आनंदवर्धन
- 7 गुण संप्रदाय हे कोणत्या संप्रदायाचे अन्य नाव आहे ?
अ) रीति ब) अलंकार क) रस ड) औचित्य
- 8 वक्रोक्तिजीवितम् हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
अ) वामन ब) भामह क) भरत ड) कुन्तक
- 9 औचित्यविचारचर्चा हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
अ) वामन ब) क्षेमेंद्र क) भरत ड) आनंदवर्धन

- 10 रति हा कोणत्या रसाचा स्थायीभाव आहे?
अ) शृंगार ब) हास क) करुण ड) रौद्र
- 11 वीर रसाचा स्थायीभाव कोणता?
अ) उत्साह ब) भय क) जुगुप्सा ड) अद्भुत
- 12 साधर्म्यमुपमा .....
- अ) खेदे ब) सिद्ध क) भेदे ड) साध्य
- 13 शब्दालंकारात कशाला महत्त्व असते?
अ) अलंकार ब) शब्द क) काव्य ड) अर्थ
- 14 सति हेतौ फलभावो विशेषोक्तिस्तथा .....।
अ) एका ब) नवधा क) द्विधा ड) त्रिधा
- 15 ..... इति उक्तानुक्तनिमित्तत्वात्।
अ) तथा ब) कदा क) यदा ड) तदा

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 काव्यप्रकाशाचे मंगलाचरण
2 काव्य संप्रदाय
3 यमक अलंकार
4 उपमा अलंकार

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मम्मटाने काव्याचे लक्षण काय सांगितले आहे?
2 अर्थालंकाराची वैशिष्ट्ये थोडक्यात स्पष्ट करा.
3 परिवृती अलंकार लक्षण आणि उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
4 अधम काव्याची वैशिष्ट्ये थोडक्यात स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 कवीची सृष्टी ब्रम्हदेवाच्या सृष्टीपेक्षा श्रेष्ठ कशी आहे ते सविस्तर स्पष्ट करा.
2 मम्मट आणि विश्वनाथ या दोघांच्या साहित्यकृतींची समीक्षा करा?

*****

Model Answer Paper

Rayat Shikshan Sanstha's
Chhatrapati Shivaji College, Satara (Autonomous)
B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: October/November-2022
Sanskrit (Optional) Paper-V
SANO5: Literary Criticism
Day and Date: Wednesday, 07/12/2022
Time: 3.30 PM To 5.30 PM
Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 कोणत्या अलंकारात अर्थाचे प्राबल्य असते?

अ) शब्दालंकार ब) अर्थालंकार क) उपमा ड) अनुप्रास

Option 2

2 काव्यप्रकाश हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?

अ) मम्मट ब) कैयट क) जयंत भट्ट ड) कालिदास

Option 1

3 चित्रम् हा कोणता अलंकार आहे?

अ) शब्दालंकार ब) अर्थालंकार क) श्लेष अलंकार ड) उत्तम अलंकार

- Option 1
4 काव्याचे तीन प्रकार कोणी सांगितले आहेत?
अ) कालिदास ब) बाणभट्ट क) मम्मट ड) उव्वट
- Option 3
5 काव्यप्रकाशाच्या कितव्या उल्लासात अर्थालंकारांची चर्चा आली आहे?
अ) पहिल्या ब) दहाव्या क) दुसऱ्या ड) तिसऱ्या
- Option 2
6 ध्वनि संप्रदायाचे प्रवर्तक कोण आहेत?
अ) वामन ब) भामह क) भरत ड) आनंदवर्धन
- Option 4
7 गुण संप्रदाय हे कोणत्या संप्रदायाचे अन्य नाव आहे ?
अ) रीति ब) अलंकार क) रस ड) औचित्य
- Option 1
8 वक्रोक्तिजीवितम् हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
अ) वामन ब) भामह क) भरत ड) कुन्तक
- Option 4
9 औचित्यविचारचर्चा हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
अ) वामन ब) क्षेमेंद्र क) भरत ड) आनंदवर्धन
- Option 2
10 रति हा कोणत्या रसाचा स्थायीभाव आहे?
अ) शृंगार ब) हास क) करुण ड) रौद्र
- Option 1
11 वीर रसाचा स्थायीभाव कोणता?
अ) उत्साह ब) भय क) जुगुप्सा ड) अद्भुत
- Option 1
12 साधर्म्यमुपमा .....
- अ) खेदे ब) सिद्ध क) भेदे ड) साध्य
- Option 3
13 शब्दालंकारात कशाला महत्त्व असते?
अ) अलंकार ब) शब्द क) काव्य ड) अर्थ
- Option 4
14 सति हेतौ फलभावो विशेषोक्तिस्तथा .....।
अ) एका ब) नवधा क) द्विधा ड) त्रिधा
- Option 3
15 ..... इति उक्तानुक्तनिमित्तत्वात्।
अ) तथा ब) कदा क) यदा ड) तदा

Option 1
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

- 1 काव्यप्रकाशाचे मंगलाचरण

Ans:

2 काव्य संप्रदाय

Ans:

3 यमक अलंकार

Ans:

4 उपमा अलंकार

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 मम्मटाने काव्याचे लक्षण काय सांगितले आहे?

Ans:

2 अर्थालंकाराची वैशिष्ट्ये थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

3 परिवृती अलंकार लक्षण आणि उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

Ans:

4 अधम काव्याची वैशिष्ट्ये थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 कवीची सृष्टी ब्रम्हदेवाच्या सृष्टीपेक्षा श्रेष्ठ कशी आहे ते सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

2 मम्मट आणि विश्वनाथ या दोघांच्या साहित्यकृतींची समीक्षा करा?

Ans:

*****